



Notat

Naturstyrelsen Thy
J.nr. Klik her for at angive
tekst.
Ref. Ole Noe
17-08-2022

Referat af 2. møde i den lokale projektgruppe for Naturnationalpark Hanstholm

Lørdag d. 25. juni 2022 kl. 12.00-17.30. Skovly, Søholtvej 1b. + ekskursion

Deltagere:

Thisted Kommune, Kristian Tilsted
Danmarks Naturfredningsforening (DN), Ib Nord Nielsen
Dansk Ornitologisk Forening, (DOF), Jørgen Peter Kjeldsen
Danmarks Jægerforbund (DJ), kreds 1, Tage Espersen
Friluftsrådet Nordvest, Hans Christen Mikkelsen
Dansk Cykelunion (DCU), Snedsted GIF, Brian Stüker
Dansk Rideforbund, Dansk Islandshesteforening, Rideruten Thy, Lone Lærke Krog
Det Danske Spejderkorps, Thisted Spejderne, Martin Krusell Nielsen
NST Brugerråd, Thomas Møller Pedersen
Lokalråd, Røhr Beboerforening, Per Gregersen
Lokalråd, Nors Tved Borgerforening, Inger Svane
Lokalråd, Klitmøller Borger og Handelsforening, Lene Munk Andersen
Biologisk Forening for Nordvestjylland (BFN), Jan Durinck
Fjordland, Jesper Lousdal
Fri Natur, Pia Slot
Vild med vilje, Sofie Graarup Jensen
Dronning Louises Børnehus, Lene Kliim Petersen
Henrik Olsen, Projektleder Naturstyrelsen Thy
Ole Noe, Skovrider Naturstyrelsen Thy

Afbud:

Nationalpark Thy, Torben Juul-Olesen.
Nationalpark Thy, Else Østergaard Andersen
Dansk Orienterings Forbund, Nordvest OK. Ole Bernth Jensen
Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), Torben Kielgast Lauritsen
Naboer, Bodil Deen Petersen/Niels Kolstrup

1. Velkomst ved Naturstyrelsen

Ole Noe bød velkommen til mødet, og ridsede dagens program op. Mødets første del gennemførtes indendørs og blev efterfulgt af en ekskursion til Tved Plantage. Nye medlemmer af den lokale projektgruppe fik mulighed for at præsentere sig selv.



2. Fagligt oplæg ved lektor/biolog Karsten Thomsen: 'Træer, vores skatkammer af liv'.

Oplæg ved Karsten Thomsen, om biodiversitet i skove, og betydning af urørt skov og forekomsten af store planteædende pattedyr i skove og naturområder.

3. Drøftelser af proces, tidshorisont og de overordnede rammer for arbejdet med naturnationalparken.

Ole Noe beskrev hvordan den kommende proces med etablering af naturnationalparken er en del af en national indsats med de 15 naturnationalparker. Arbejdet med Naturnationalpark Hanstholm vil derfor foregå både nationalt (blandt andet i den videnskabelige arbejdsgruppe og i arbejdsgruppen for interessenter) og lokalt, blandt andet i den lokale projektgruppe. Naturstyrelsen forventer at invitere til to møder i den lokale projektgruppe i løbet af efteråret i år. Muligheden for i efteråret også at gennemføre en ekskursion til en relevant lokalitet for den lokale projektgruppe blev drøftet. Naturstyrelsen forventer pt at de tre grupper sidst på året bliver præsenteret for et udkast til forvaltningsplan.

Under dette punkt noterede Naturstyrelsen endvidere følgende:

Danmarks Jægerforbund ønsker at der udarbejdes en plan for hvordan krondyrbestanden skal forvaltes.

Rideruten Thy og Friluftsrådet foreslog, at der etableres en ridesti uden for det hegn der etableres, så ryttere kan vælge ikke at ride ind i hegnet.

Fri Natur efterlyste en målsætning for græsningstrykket – gerne i kg planteæder pr ha.

4. Ekskursion til Tved Plantage

Til ekskursionen blev der udleveret en mappe med relevant materiale.

I det følgende er der opsummeret spørgsmål og synspunkter fra de enkelte repræsentanter. Oplistet efter lokalitet og/eller emne.

I bussen:

DOF spurgte ind til sammenhængen mellem Nationalpark Thy og Naturnationalpark Hanstholm

Friluftsrådet og Fri Natur spurgte til mængden af fortidsminder i naturnationalparken, og gjorde opmærksom på, at der i planlægningen skal fokus på skovlovens bestemmelser vedr. forvaltningen af fortidsminder i den del der hegnes. Rideruten Thy spurgte til, om det er muligt at etablere flere adskilte hegn i stedet for et samlet hegn.

Fjordland forespurgte til muligheden for at opsætte hegn ind mod naboarealer med afgrøder/marker som en del af Naturnationalparken for at holde krondyr væk fra markerne.

På Isbjerget og ved Nors sø:

Rydninger, der var her særligt fokus på den del af Vilsbøl Plantage der indgår i området:



BFN foreslår at de skovbevoksninger der bruges af store rovfugle til redeplads ikke ryddes, selv om disse bevoksninger består af eksempelvis sitkagran, som ellers skal fjernes. Anbefaler endvidere at der afgræsses rundt om Nors sø.

DJ og BFN foreslår at der efterlades tætte bevoksninger, som kan give krondyrene den nødvendige dækning/skjul. På den måde sikres det at dyrene har 'soveværelset tæt på spisekammeret'.

Fra flere sider lød der en opfordring til, at der skal være en mangeårig fokus at fjerne genvækst af sitkagran og contortafyr efter rydningerne når NNP er etableret – der bliver behov for en løbende indsats for at undgå dominans af disse invasive arter.

DN nævnte at der allerede eksisterer planer for overgangszoner i driftsplanen for Tved og Vilsbøl plantager. De kunne med fordel benyttes som inspiration.

Fjordland spurgte ind til, hvornår der vil foreligge en egentlig opgørelse af områdets krondyr bestand. En forudsætning for at der kan laves en forvaltningsplan for krondyr i området.

DN nævnte desuden vigtigheden af at sikre fred og ro ('faunalommer') i det lave Vilsbøl: Det kunne fx være i tilbageblevne skovfyr som kunne fungere som gode nattesæder for krondyr

Friluftaktiviteter:

Flere nævnte at hestevognskørsel allerede er en forekommende aktivitet og det derfor bør indtænkes i planerne. Det blev også pointeret at der er fremsendt forslag (fra 'naboerne') til 3 områder der benyttes meget til friluftsliv, og som derfor ikke bør hegnes.

Flere udtrykte behov for en eller flere friluftssfaciliteter mellem Sårup og udkigstårnet mod syd ved Blegsø. For nuværende er der langt at gå i mellem de to og ikke alle har lyst til/mulighed for så lang en tur.

DOF, så store muligheder i at benytte gangbroer (boardwalks) i fugtige områder og muligheden for derved at styre friluftssadfærd – folk bevæger sig mindre 'ud' i den skrøbelige natur når der er faciliteter de kan benytte.

Friluftsrådet, anbefalede tilsvarende at benytte (etablere) p-pladser som et redskab til at 'styre' friluftssadfærd.

Fri Natur, så gerne at der var ekstra fokus på handicap venlige tiltag og nævnte i den forbindelse at hegn og låger kunne blive en udfordring.

Fri Natur, anbefalede Brunbjerg og skrænterne nord for NNP som oplagte steder for friluftsliv. Fx med en platform med en kikkert. Kunne blive et godt bud på en handicapvenlig facilitet.

DCU, ønskede at der ikke var for mange friluftaktiviteter inde for samme nærområde. Der er publikum der følte sig generet af cyklister og det er derfor bedst om det kunne foregå lidt 'hver for sig'.

DCU, udtrykte ønsker om adgang til områder med kuperet terræn og ikke alt for mange hegn og dyr. Dyr har tendens til at blive bange/overraskede af cyklister, der jo bevæger sig hurtigt og uden lyd. Desuden er 'gravel' cykler en hastigt stigende aktivitet og de er kendetegnet ved at køre hurtigt!

Fra flere sider blev der givet udtryk for ønsket om en opgradering af bænken på 'Vilsebjerge', gerne en i form af en udkigsmulighed. Der er en glimrede udsigt mod



bl.a. Kokkær vand, men den eksisterende bæk kan godt være lidt svær at nå for gangbesværede.

Afgræsning, dyrerace og hegn

Vild med vilje, anbefalede at prioritere afgræsning til de lysåbne arealer i vildtreservatet, da det er her der er de største naturværdier og potentialer. Vild med Vilje stiller sig uforstående overfor en tilsyneladende linje om, at de lysåbne arealer mod vest herunder vildtreservatet og fuglebeskyttelsesområdet ikke skal hegnes. Jf den politiske beslutning er der levnet mulighed for at man undlader at hegne de områder, der i forvejen har adgangsbegrænsning, men det er således ikke et krav at man benytter sig af denne mulighed. Udover de økologiske gevinster af græsning her er det også her, hegn og store planteædere vil forstyrre mindst netop pga adgangsbegrænsningen og fordi der aktuelt kun er meget begrænset friluftaktivitet netop her - i forhold til Isbjerg, som i høj grad benyttes rekreativt og hvor hegn og dyr vil være konflikt for mange.

Fri Natur, anbefalede modsat at det var de bevoksede (plantagerne) arealer der blev prioriteret og efterlade de lysåbne uden hegn.

DN, nævnte at Kokkær vand med omgivende hede indgår i krondyrenes 'trækrute' på vej til landbrugsarealer med føde. Derfor vil hegn have en negativ indflydelse på krondyrenes adfærd.

Fjordland, spurgte ind til hvilke hegnstanker der blev gjort når et hegnsløb inkluderede en sø. Hvorledes hegnes der ud i søerne og hvor langt ud? Fjordland fortalte at erfaringsmæssigt vil dyrene gerne gå langt ud i de lavvandede søer og det vil derfor kræve en grundig hegnssætning.

Vild med vilje, var en stor fortaler for samgræsning, med tre arter: heste, kvæg og bison og helst med reproducerende dyr.

DCU, havde et par generelle betragtninger til valg af græsningsdyr: Heste er 'flugt' dyr – dvs. stikker af ved kontakt med mennesker og derfor gode at benytte i forhold til cyklister. Modsat heste er bison et mere 'frygtindgydende' element for besøgende.

DN, ville ikke anbefale bison til arealerne blandt andet pga bekymringer for fødegrundlaget. Vegetationen i NNP er for dårlig næringsstofmæssigt. Tilsvarende areal i Holland (Kraansvlak) har fordele (modsat NNP-H) pga. stort nedfald af næringsstoffer og egebevoksninger med agern i store mængder der ædes villigt.

Fri Natur, havde en generel anke vedrørende sikkerhed mellem publikum og græssende dyr. Den er ganske enkelt ikke prioriteret højt nok. Sikkerheden for publikum ved besøg på hegnede arealer med græssende dyr er ikke beskrevet betryggende og det lige meget hvilke dyr der er på tale.

Fri Natur, pointerede at der ikke skal søges dispensationer fra dyreværnsloven. . Det bekymrer Fri Natur at dyrevelfærden kan blive problematisk i NNP Hanstholm.

Fjordland udtrykte bekymring for at der ikke næringsmæssigt er et fødegrundlag i NNP- for hverken bison, heste eller kreatur.

BFN, pointerede at der ikke må anvendes ormemidler – uanset dyrevalg. Så det gælder om at få dyr der kan tåle en vis parasit belastning eller 'man' skal være klar til at tage dårlige dyr ud.

BFN, pointerede desuden at der foreligger en (botanisk) fredning på området ved Kokkær hede, der ikke tillader afgræsning eller ride ruter.



Rideruten Thy, fremhævede flere gange at det var nødvendigt med en alternativ rute hvor rytterne ikke risikerede at møde 'vilde' heste. Så en rute uden for hegnet. Men også at der skal tages hensyn til de ryttere der ikke er generet af at ride blandt evt. heste i hegnet. Hermed også sagt at det er ønskeligt med både en rute langs hegnet (udenfor) og ruter inde for hegnet.

Hydrologi

DN, udtrykte interesse for den kommende 'naturlige' hydrologi indsats. Ikke mindst fordi der ved tidligere undersøgelser, har vist sig at være ret komplicerede forhold med jordfaldshuller og underjordiske vandbevægelser der synes at lede vandet væk og ud i Lønnerup Fjord. DN (Ib Nord Nielsen) har udleveret materiale vedr. undersøgelserne eller referencer hertil.

Biodiversitet:

BFN, fortalte om deres flagermus undersøgelser i Tved og Vilsbøl plantager. Et par af konklusionerne er: Ædelgran er en vigtig yngle habitat for to arter flagermus. At skovbryn er afgørende som vigtige biotoper og derfor skal fremmes. Der er fire arter flagermus der er indvandret til Thy over de sidste 10 år som en følge af at der er flere arealer med moden skov, så der er gode muligheder for at se en fortsat gunstig udvikling. Lysninger/lysåbne områder i tæt skov giver flere arter, det er nyttigt at lade højstammede stubbe stå i fældninger. Etablering af småsøer og genskabelse af naturlig hydrologi er noget af det mest nyttige for flagermus.

BFN, gav en god beskrivelse at hvordan NNP kan anskues fra en overordnet biodiversitetsvinkel: Nogle arter findes primært i vildtreservatet og på de lysåbne arealer, mens den store variation i arter fortrinsvist er tilknyttet plantagerne og de bevoksede arealer.

Flere deltagere påpegede den konflikt der ligger i en manglende regulering af kronstyr frem til der foreligger en godkendt plan for NNP. En voksende bestand vil være et stort problem i form af markskader.

Friluftsrådet, ønskede at der blev etableret en plan for et evalueringsprogram, så snart som muligt og helst inden åbning af NNP. En løbende evaluering i kombination med en tæt dialog vil være et godt redskab for en succesfuld naturnationalpark.

Opsummering og afrunding.

Naturstyrelsen Thy takkede for, at alle bidrog til en god og konstruktiv dag. Det er godt få drøftet synspunkter i fællesskab og de mange bidrag vil indgå i den videre planlægning. Naturstyrelsen Thy vil sikre et skyldigt hensyn til input så langt som muligt er – men erkender også at det formodentligt ikke er alle hensyn der vil kunne opfyldes i den endelige plan. Aftalen blev at der arrangeres et møde igen sidst i august med fokus på en status på proces og på selve forvaltningsplanen.